

Centraal Bureau
voor de Statistiek

Paper

Urban Audit 2014

Nederlandse steden in Europees perspectief

April 2015

Inhoud

1. Inleiding 3

1.1 Achtergrond 3

2. Regio's en variabelen 4

2.1 Afbakening deelnemende steden en stedelijke regio's 4

2.2 Variabelen 6

3. Veranderde grenzen in de ruimtelijke eenheden 7

Referenties 8

Bijlage 1 Welke gemeenten maken onderdeel uit van welke Large Urban Zone 8

Bijlage 2 Sub City Districts 13

Bijlage 3 Variabelen 15

1. Inleiding

De Urban Audit heeft tot doel om vergelijkbare informatie te verkrijgen over de leefsituatie in de bijna 900 grootste steden in de Europese Unie (EU).

Sinds 2012 voert Eurostat de Urban Audit jaarlijks uit. Eens in de vijf jaar vindt een uitgebreide Audit plaats met 184 variabelen; de andere vier jaar is er een 'kleine' Urban Audit met 110 variabelen. In beide gevallen wordt gevraagd naar de gegevens over het voorgaande of meest recente beschikbare jaar.

In totaal doen bijna 900 steden mee aan de Urban Audit. Voor de grootste steden wordt daarbij ook informatie ingewonnen over hun 'verzorgingsgebied', de Larger Urban Zone. Als de bebouwing van gemeenten in elkaar doorloopt, worden er ook vaak gegevens over meerdere gemeenten samen geleverd, als Greater City. Voor Nederland is dit het geval voor Amsterdam en Rotterdam. Daarnaast zijn er in de allergrootste steden juist onderverdelingen gemaakt van gebieden om gedetailleerde inzichten te geven. Voor Nederland zijn deze Sub City Districts in Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en Den Haag, samenvoegingen van wijken.

Eurostat kan een deel van de variabelen verzamelen uit de eigen collectie; voor de overige variabelen is per land aan het nationaal statistisch bureau gevraagd om de verzameling ervan te coördineren. Evenals bij vorige Urban Audits heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) zo veel mogelijk, reeds beschikbare, gegevens verzameld.

1.1 Achtergrond

De Urban Audit is opgestart door het Directoraat-generaal Regionaal Beleid van de Europese Commissie. Dit Directoraat heeft als belangrijke beleidsdoelstelling om de sociale en economische cohesie binnen de EU te vergroten door verschillen tussen regio's te verkleinen. Steden spelen hierin een belangrijke rol; ze zijn economische aanjagers, maar hebben ook te kampen met sociale ongelijkheid.

De eerste Urban Audit was een pilotproject om de haalbaarheid te testen van het op pan-Europese basis verzamelen van een grote hoeveelheid gegevens op het niveau van stadsgewest tot stadsbuurt. Deze Audit werd begonnen in 1998 en begin 2000 afgerond. De uitvoering ervan lag bij een aantal private instanties.

Na een uitvoerige evaluatie van de pilot heeft de Europese commissie besloten het project te vervolgen. Sindsdien zijn er vier Urban Audits uitgevoerd: gestart in 2003, 2006 en 2009 en 2012. In deze vervolgprojecten kregen de statistische bureaus een hoofdrol. Zij waren verantwoordelijk voor de coördinatie van de gegevensverzameling voor hun land. Op Europees niveau is Eurostat verantwoordelijk.

De tweede Urban Audit [1] werd uitgevoerd in 2003. Er waren tien steden bij betrokken, die samen met het CBS een werkgroep vormden om de gevraagde gegevens te leveren. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ondersteunde het project en verzorgde een deel van de financiering.

Voor de derde Urban Audit [2] werd het aantal steden uitgebreid tot vijftien. Het CBS verzamelde eerst gegevens in de eigen organisatie en vroeg de steden om hulp indien de data daar niet beschikbaar waren. Ook voor deze Urban Audit was een werkgroep gevormd van het CBS en de statistiekafdelingen van de gemeenten. Het CBS heeft voor acht additionele steden aanvullende gegevens verzameld binnen de eigen organisatie.

De vierde Urban Audit [3] omvatte naast de vijftien steden als de derde Urban Audit twaalf additionele grote steden. De dataverzameling was minder uitgebreid dan bij de eerste drie Audits: alleen binnen het CBS werden gegevens verzameld.

De vijfde Urban Audit [4] was de eerste na de herziening en de eerste van een nu jaarlijks terugkerende Audit. Deze is in 2012 afgenomen en betrof een uitgebreide uitvraag. In 2013 en 2014 is een kleine uitvraag gedaan.

Het aantal deelnemende Nederlandse steden is nu 51. Hieronder wordt beschreven waarover gegevens zijn gevraagd. In hoofdstuk 2 zal nader worden ingegaan op afbakening van de steden.

De gegevens die bij de Urban Audits zijn verzameld zijn te raadplegen op de website van Eurostat. De Nederlandse gegevens zijn ook te vinden op CBS.nl.

2. Regio's en variabelen

2.1 Afbakening deelnemende steden en stedelijke regio's

Evenals in de voorgaande Urban Audits worden gegevens gevraagd op vijf regionale niveaus:

1. de 'city' (de gemeente van de stad);
2. de 'Larger Urban Zone' (LUZ) of 'Functional Urban Area' (FUA);
3. de 'Greater City' (aaneengesloten bebouwd gebied dat de administratieve gemeentegrenzen overstijgt);
4. het 'Sub-City District' (SCD; Urban Audit-buurt);
5. nationaal (Nederland).

Steden

De selectie voor de eerste deelname aan de Urban Audit is gemaakt in samenspraak met de betreffende steden, het Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties en het CBS, en goedgekeurd door Eurostat.

Sinds 2012 gelden nieuwe criteria voor steden die aan de Urban Audit meedoen. De definitie van een stad is nu gebaseerd op de Degree of Urbanisation. Als een stad volgens deze maatstaf stedelijk is én meer dan 50 duizend inwoners heeft, dan doet de stad mee in de Urban Audit. Steden die net geen 50 duizend inwoners hebben, maar wel een belangrijke positie in hun omgeving (bijvoorbeeld omdat ze de hoofdstad van een gebied zijn) worden ook opgenomen in de Urban Audit. In Nederland geldt dit bijvoorbeeld voor Middelburg. In totaal zijn in Nederland 51 steden opgenomen in de Urban Audit op basis van hun inwonertal in 2011.

Larger Urban Zone of Functional Urban Area

De Larger Urban Zone (LUZ) is het gebied rondom een stad dat erg gericht is op de stad. Niet voor elke stad is een LUZ afgebakend. In eerdere edities van de Urban Audit waren alleen LUZ's vastgesteld voor grotere steden en werden ze bepaald door het nationale statistisch bureau. In Nederland waren dat eerst de COROP-gebieden en later de stadsgewesten.

De LUZ is sinds 2012 bepaald door forensenstromen. Gemeenten waarvan meer dan 15 procent van de beroepsbevolking in de Urban Audit-gemeente werkt, maken onderdeel uit van de LUZ. In tabel 1 is te zien welke steden een LUZ-code hebben en dus een LUZ. In bijlage 1 is te zien welke gemeenten onderdeel zijn van welke LUZ.

2.1.1 Steden, Large Urban Zones en Greater Cities in de Urban Audit met CBS-code en UA-codes

Steden	CBS Gem-code	Inwonertal 2011	UA-stadscode	UA-LUZcode	UA-GCcode
Amsterdam	363	779 808	NL002C1	NL002L2	NL002K1
Rotterdam	599	610 386	NL003C1	NL003L2	NL003K1
's-Gravenhage	518	495 083	NL001C1	NL001L2	
Utrecht	344	311 367	NL004C1	NL004L2	
Eindhoven	772	216 036	NL005C1	NL005L2	
Tilburg	855	206 240	NL006C1	NL006L2	
Almere	34	190 655	NL011C1		
Groningen	14	189 991	NL007C1	NL007L2	
Breda	758	174 599	NL012C1	NL012L2	
Nijmegen	268	164 223	NL013C1	NL013L2	
Enschede	153	157 838	NL008C1	NL008L2	
Apeldoorn	200	156 199	NL014C1	NL014L2	
Haarlem	392	150 670	NL501C1	NL501L2	
Arnhem	202	148 070	NL009C1	NL009L2	
Zaanstad	479	146 940	NL502C1		
Amersfoort	307	146 592	NL504C1	NL504L2	
Haarlemmermeer	394	143 374	NL508C1		
's-Hertogenbosch	796	140 786	NL503C1	NL503L2	
Zoetermeer	637	121 911	NL509C1		
Zwolle	193	120 355	NL511C1	NL511L2	
Maastricht	935	119 664	NL505C1	NL505L1	
Dordrecht	505	118 810	NL506C1	NL506L2	
Leiden	546	117 915	NL507C1	NL507L2	
Ede	228	108 285	NL512C1	NL512L1	
Venlo	983	99 793	NL515C1	NL515L2	
Deventer	150	98 737	NL513C1	NL513L2	
Delft	503	97 690	NL017C1	NL017L1	
Leeuwarden	80	94 838	NL015C1	NL015L2	
Sittard-Geleen	1 883	94 814	NL016C1	NL016L1	
Alkmaar	361	93 936	NL514C1	NL514L2	
Heerlen	917	89 212	NL010C1	NL010L2	
Helmond	794	88 560	NL516C1		
Hilversum	402	84 984	NL018C1	NL018L1	
Amstelveen	362	81 796	NL019C1		
Hengelo	164	80 747	NL517C1		
Purmerend	439	79 193	NL023C1		
Roosendaal	1 674	77 541	NL020C1	NL020L1	
Schiedam	606	75 718	NL518C1		
Lelystad	995	75 111	NL520C1		
Alphen aan den Rijn	484	72 680	NL026C1	NL026L1	
Almelo	141	72 599	NL519C1	NL519L2	
Spijkenisse	612	72 244	NL021C1		
Leidschendam-Voorburg	1 916	72 068	NL022C1		

2.1.1 Steden, Large Urban Zones en Greater Cities in de Urban Audit met CBS-code en UA-codes (slot)

Steden	CBS Gem-code	Inwonertal 2011	UA-stadscode	UA-LUZcode	UA-GCcode
Vlaardingen	622	71 269	NL024C1		
Gouda	513	71 047	NL030C1	NL030L1	
Hoorn	405	70 697	NL031C1		
Velsen	453	67 347	NL025C1		
Capelle aan den IJssel	502	66 104	NL027C1		
Bergen op Zoom	748	66 074	NL028C1	NL028L1	
Katwijk	537	62 044	NL029C1	NL029L1	
Middelburg	687	48 030	NL032C1	NL032L1	

Sub-City Districts

De Sub-City Districts (SCD) zijn samentellingen van CBS-buurtten. Deze zijn geïntroduceerd om segregatie binnen steden te kunnen analyseren. Tijdens de derde Urban Audit zijn de SCD's samengesteld in samenspraak met de betrokken steden [2]. Bij de herziening in 2012 zijn ook voor de SCD's de criteria herzien. De SCD's worden alleen nog gemaakt voor steden met meer dan 250 duizend inwoners. In Nederland zijn dat Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht.

Gevraagd is een indeling van SCD's met 40 duizend tot 50 duizend inwoners en een minimum van 10 SCD's per stad. Alleen wanneer die niet zijn af te bakenen, bijvoorbeeld omdat de zones dan te uitgestrekt zullen zijn of omdat het aantal inwoners van een zone dan te veel ten koste gaat van de naastgelegen zone, wordt van de norm afgeweken. Op basis hiervan zijn ook de Nederlandse SCD's aangepast. De aanpassingen zijn door het CBS voorgelegd aan de betreffende steden en vervolgens vastgesteld.

Een overzicht van de SCD's is te vinden in de kaartjes in bijlage 2.

2.2 Variabelen

Na de herziening in 2012 bestaat de Urban Audit uit 184 variabelen. In de jaarlijkse, kleinere uitvraag worden gegevens voor 110 variabelen gevraagd. De variabelen omvatten zeven hoofddomeinen. Hoofddomeinen 4 (Civic involvement) en 8 (Information society) zijn uit Urban Audit geschrapt.

De verzamelde gegevens betreffen het jaar 2013 of het meest recent beschikbare jaar. Van de variabelen voor de audit van 2014 konden er 32 binnen Eurostat verzameld worden. Voor de overige 78 variabelen is een uitvraag gedaan binnen het CBS. Een overzicht van het aantal variabelen per subdomein is te zien in tabel 2.2.1. In bijlage 3 is een tabel opgenomen met daarin alle variabelen.

Niet alle variabelen worden voor elk regionaal niveau verzameld. In tabel 2.2.2 is te zien hoeveel variabelen per niveau worden verzameld, naar domein.

2.2.1 Aantal variabelen per (sub)domein

Subdomein	Gevraagd	Verzameld binnen Eurostat	Totaal
1.1 Demography	36		36
1.2 Nationality	8		8
1.3 Household Structure	6		6
2.1 Housing	3		3
2.2 Health	5		5
3.1 Labour Market	8		8
3.2 Economic Activity	1	2	3
3.3 Income Disparities and Poverty	4		4
5.1 Education and Training provision	2		2
6.2 Air Quality and Noise		13	13
6.4 Waste Management	1		1
6.5 Land Use		8	8
7.1 Travel Patterns	2	4	6
9.2 Tourism	2	5	7
Eindtotaal	78	32	110

2.2.2 Aantal variabelen naar ruimtelijk niveau per hoofddomein

Domein	CITY	Greater City	LUZ	SCD	Nationaal
1-Demography	50	50	50	25	50
2-Social aspects	8	8	8	2	8
3-Economic aspects	15	15	15	0	15
5-Training and education	2	2	1	0	2
6-Environment	22	22	8	3	2
7-Travel and transport	6	6	5	0	1
9-Culture and recreation	7	7	0	0	5
Totaal	110	110	87	30	83

3. Veranderde grenzen in de ruimtelijke eenheden

Cities

Van de gemeenten die als City zijn opgenomen in de Urban Audit is Rotterdam tussen 2008 en 2011 – de referentiejaren van Urban Audit IV en V – betrokken geweest bij een gemeentelijke herindeling. In 2010 is Rozenburg, met zo'n 12 duizend inwoners, onderdeel geworden van Rotterdam. Alphen aan den Rijn is in 2014 uitgebreid met de voormalige gemeenten Rijnwoude en Boskoop.

De gegevens over deze gemeenten zullen daardoor een kleine breuk laten zien met Urban Audit resultaten van voor die tijd. Voor de andere gemeenten die al eerder meededen zijn de gegevens wel goed vergelijkbaar over de verschillende jaren.

Larger Urban Zone (LUZ)

Tot de herziening van de Urban Audit per 2012 kwamen de LUZ overeen met de stadsgewesten. Na de herzieningen zijn de LUZ gebaseerd op forensenstromen en wijken ze

af van de stadsgewesten. Gegevens over LUZ in deze Urban Audit zijn dus niet vergelijkbaar met LUZ-gegevens van Urban Audits vóór 2012.

In de LUZ-indelingen zijn wel enkele wijzigingen gekomen. Per 2013 is Goeree-Overflakkee ontstaan uit een fusie van Dirksland, Goedereede, Middelharnis en Oostflakkee. Al deze gemeenten maakten al deel uit van de LUZ. Er zal daardoor geen breuk in de gegevens optreden.

Sub-City Districts (SCD's)

De SCD's zijn met de herziening helemaal opnieuw samengesteld en niet meer vergelijkbaar met SCD's van vóór de Urban Audit van 2012. Ook zijn er nog slechts voor de vier grote steden SCD's en niet meer voor alle steden.

Referenties

- [1] Urban Audit II; The implementation in the Netherlands, 10 september 2003.
- [2] Urban Audit 2006; The implementation in the Netherlands, Jeanne Rooijen, 2 juni 2006.
- [3] Urban Audit IV, 2009; Nederlandse steden in Europees perspectief.
- [4] Urban Audit V, 2012.
- [5] Urban Audit 2013.

Bijlage 1

Welke gemeenten maken onderdeel uit van welke Large Urban Zone

Large Urban Zone

UA-City-code	UA-city	LUZ- code	CBS gemeentecode	Deeluitmakende gemeenten
NL001C1	Den Haag		0518	Den Haag
			0603	Rijswijk
			0626	Voorschoten
			0629	Wassenaar
			0637	Zoetermeer
			1916	Leidschendam-Voorburg
			1926	Pijnacker-Nootdorp
NL002C1	Amsterdam	NL002L2	0034	Almere
			0050	Zeewolde
			0303	Dronten
			0995	Lelystad
			0736	De Ronde Venen
			0358	Aalsmeer
			0362	Amstelveen
			0363	Amsterdam

Large Urban Zone (vervolg)

UA-City-code	UA-city	LUZ- code	CBS gemeentecode	Deeluitmakende gemeenten
NL003C1	Rotterdam	NL003L2	0365	Graft-De Rijp
			0370	Beemster
			0377	Bennebroek
			0381	Bussum
			0383	Castricum
			0384	Diemen
			0385	Edam-Volendam
			0388	Enkhuizen
			0393	Haarlemmerliede en Spaarnwoude
			0394	Haarlemmermeer
			0397	Heemstede
			0399	Heiloo
			0405	Hoorn
			0415	Landsmeer
			0420	Medemblik
			0424	Muiden
			0425	Naarden
			0431	Oostzaan
			0432	Opmeer
			0437	Ouder-Amstel
			0439	Purmerend
			0450	Uitgeest
			0451	Uithoorn
			0453	Velsen
			0457	Weesp
			0458	Schermer
			0473	Zandvoort
			0478	Zeevang
			0479	Zaanstad
			0498	Drechterland
			0532	Stede Broec
			0852	Waterland
			0880	Wormerland
			1598	Koggenland
			0534	Hillegom
			0553	Lisse
			0392	Haarlem
			0482	Alblasserdam
			0489	Barendrecht
			0501	Brielle
			0502	Capelle aan den IJssel
			0504	Dirksland
			0511	Goedereede
			1924	Goeree-Overflakkee
			0530	Hellevoetsluis
			0531	Hendrik-Ido-Ambacht
			0542	Krimpen aan den IJssel
			0559	Middelharnis
			1892	Zuidplas
			0568	Bernisse
			0580	Oostflakkee
			0584	Oud-Beijerland
			0585	Binnenmaas
			0588	Korendijk
			0597	Ridderkerk
			0599	Rotterdam
			0606	Schiedam
			0611	Cromstrijen

Large Urban Zone (vervolg)

UA-City-code	UA-city	LUZ- code	CBS gemeentecode	Deeluitmakende gemeenten
NL004C1	Utrecht	NL004L2	0612	Spijkenisse
			0613	Albrandswaard
			0614	Westvoorne
			0617	Strijen
			0622	Vlaardingen
			0642	Zwijndrecht
			0643	Nederlek
			0644	Ouderkerk
			0216	Culemborg
			0310	De Bilt
			1904	Stichtse Vecht
			0312	Bunschoten
			0321	Houten
			0335	Montfoort
			0344	Utrecht
			0352	Wijk bij Duurstede
NL005C1	Eindhoven	NL005L2	0353	IJsselstein
			0355	Zeist
			0356	Nieuwegein
			0620	Vianen
			0743	Asten
			0753	Best
			0762	Deurne
			0770	Eersel
			0772	Eindhoven
			0794	Helmond
			0820	Nuenen, Gerwen en Nederwetten
			0847	Someren
			0848	Son en Breugel
			0858	Valkenswaard
			0861	Veldhoven
			0866	Waalre
NL006C1	Tilburg	NL006L2	1652	Gemert-Bakel
			1658	Heeze-Leende
			1659	Laarbeek
			1706	Cranendonck
			1724	Bergeijk
			1771	Geldrop-Mierlo
NL007C1	Groningen	NL007L2	0785	Goirle
			0798	Hilvarenbeek
			0824	Oisterwijk
			0855	Tilburg
			0003	Appingedam
			0005	Bedum
			0009	Ten Boer
			0014	Groningen
			0015	Grootegast
			0017	Haren
			0018	Hoogezand-Sappemeer
			0022	Leek
			0024	Loppersum
			0025	Marum
			0040	Slochteren
			0053	Winsum
			0056	Zuidhorn
			1651	Eemsum
			1663	De Marne
			1987	Menterwolde

Large Urban Zone (vervolg)

UA-City-code	UA-city	LUZ- code	CBS gemeentecode	Deeluitmakende gemeenten
NL008C1	Enschede	NL008L2	1699	Noordenveld
			1730	Tynaarlo
			0147	Borne
			0153	Enschede
			0158	Haaksbergen
			0164	Hengelo
			0168	Losser
			0173	Oldenzaal
NL009C1	Arnhem	NL009L2	1735	Hof van Twente
			1774	Dinkelland
			0202	Arnhem
			0221	Doesburg
			0226	Duiven
			0274	Renkum
			0275	Rheden
			0277	Rozendaal
			0293	Westervoort
			0299	Zevenaar
NL010C1	Heerlen	NL010L2	1705	Lingewaard
			1734	Overbetuwe
			0917	Heerlen
			0951	Nuth
NL012C1	Breda	NL012L2	0965	Simpelveld
			0986	Voerendaal
			1729	Gulpen-Wittem
			0758	Breda
			0784	Gilze en Rijen
NL013C1	Nijmegen	NL013L2	0826	Oosterhout
			1719	Drimmelen
			1723	Alphen-Chaam
			0209	Beuningen
			0241	Groesbeek
			0252	Heumen
			0265	Millingen aan de Rijn
			0268	Nijmegen
			0282	Ubbergen
			0296	Wijchen
NL014C1	Apeldoorn	NL014L2	0786	Grave
			0944	Mook en Middelaar
			0200	Apeldoorn
			0213	Brummen
NL015C1	Leeuwarden	NL015L2	0232	Epe
			0285	Voorst
			0055	Boarnsterhim
			0063	het Bildt
			1891	Dantumadiel
			0070	Franekeradeel
			0080	Leeuwarden
			0081	Leeuwarderadeel
			1908	Menameradiel
			0140	Littenseradiel
NL016C1	Sittard-Geleen	NL016L1	0737	Tytsjerksteradiel
			1722	Ferwerderadiel
			0888	Beek
			0962	Schinnen
NL017C1	Delft	NL017L1	0971	Stein
			1883	Sittard-Geleen
			0503	Delft

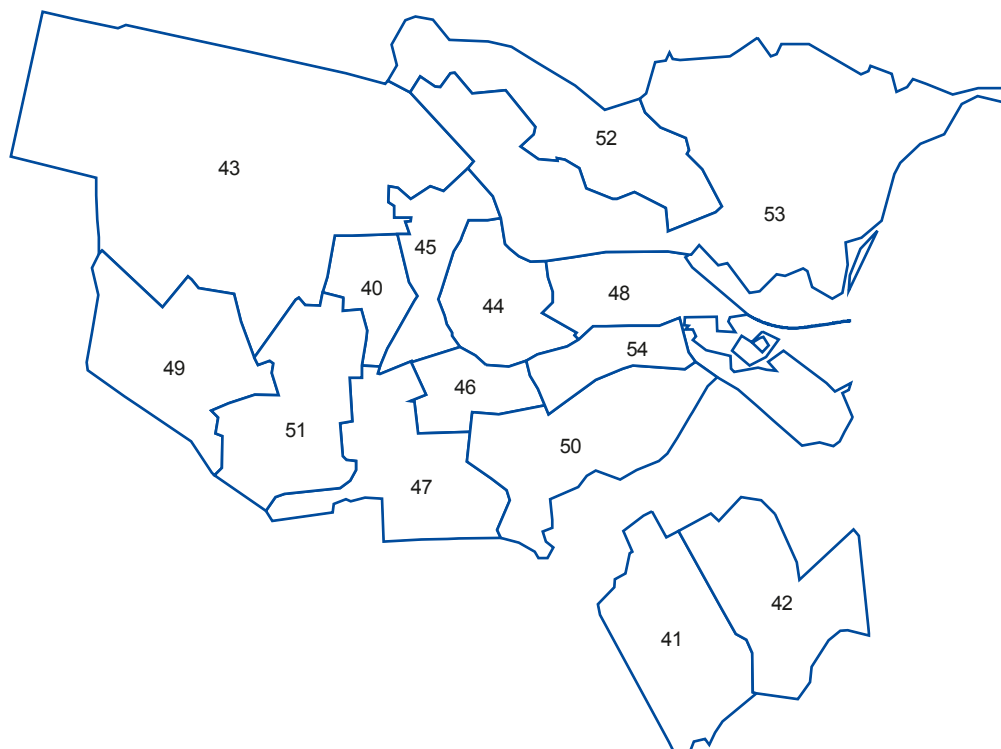
Large Urban Zone (slot)

UA-City-code	UA-city	LUZ- code	CBS gemeentecode	Deeluitmakende gemeenten
NL018C1	Hilversum	NL018L1	1842	Midden-Delfland
			0402	Hilversum
NL020C1	Roosendaal	NL020L1	1696	Wijdmeren
			0840	Rucphen
			1655	Halderberge
NL028C1	Bergen op Zoom	NL028L1	1674	Roosendaal
			0716	Tholen
NL030C1	Gouda	NL030L1	0748	Bergen op Zoom
NL032C1	Middelburg	NL032L1	0513	Gouda
			0623	Vlist
			0687	Middelburg
NL503C1	's-Hertogenbosch	NL503L2	0717	Veere
			0718	Vlissingen
			0263	Maasdriel
			0796	's-Hertogenbosch
			0797	Heusden
			0845	Sint-Michielsgestel
			0865	Vught
NL504C1	Amersfoort	NL504L2	1671	Maasdonk
NL505C1	Maastricht	NL505L1	0267	Nijkerk
			0307	Amersfoort
			1903	Eijsden-Margraten
			0935	Maastricht
NL506C1	Dordrecht	NL506L2	0938	Meerssen
			0994	Valkenburg aan de Geul
			0505	Dordrecht
NL507C1	Leiden	NL507L2	0590	Papendrecht
			0546	Leiden
			0547	Leiderdorp
NL511C1	Zwolle	NL511L2	0638	Zoeterwoude
			0166	Kampen
			0193	Zwolle
			1896	Zwartewaterland
			0244	Hatterij
NL513C1	Deventer	NL513L2	0269	Oldebroek
NL514C1	Alkmaar	NL514L2	0150	Deventer
			1773	Olst-Wijhe
			0361	Alkmaar
			0373	Bergen (NH)
NL515C1	Venlo	NL515L2	0398	Heerhugowaard
			0416	Langedijk
			0889	Beesel
			1894	Peel en Maas
NL519C1	Almelo	NL519L2	0983	Venlo
			1507	Horst aan de Maas
			0141	Almelo
			0183	Tubbergen
			0189	Wierden
			1700	Twenterand

Bijlage 2

Sub City Districts

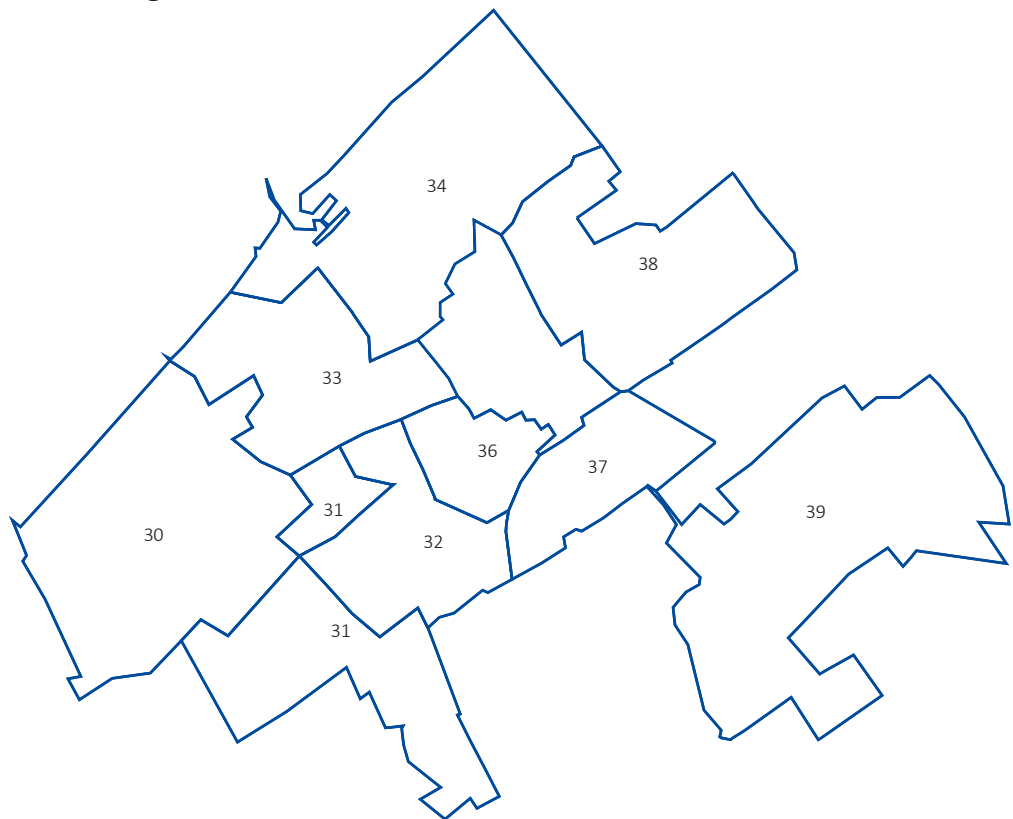
Amsterdam

40 Baarsjes-Overtoomse Veld
41 Bijlmer Centrum
42 Bijlmer Oost
43 Bos en Lommer
44 Burgwallen-Jordaan
45 Da Costa-, Kinker- en Van Lennepbuurt
46 De Pijp en Diamantbuurt
47 Hoofddorpplein-, Schinkel- en Stadionbuurt

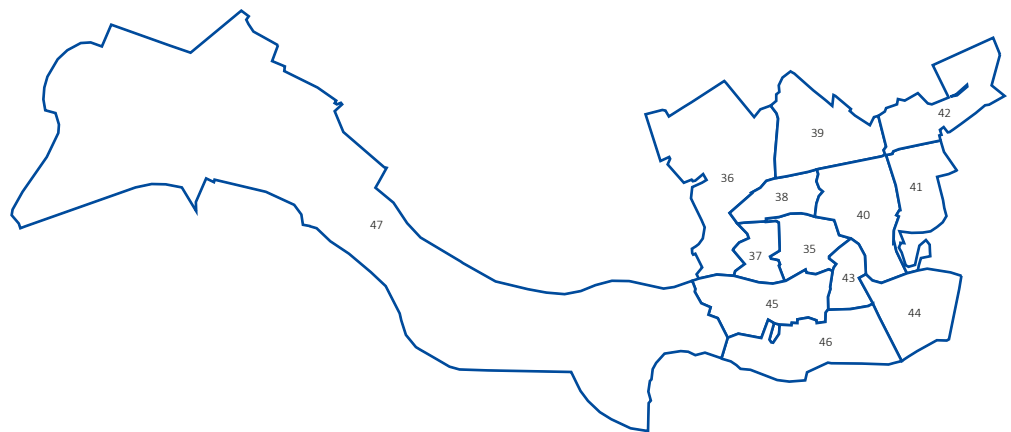
48 Oostelijk Havengebied en IJburg
49 Osdorp
50 Rivierenbuurt
51 Slotervaart
52 Spaarndammerbuurt en Houthavens
53 Waterland en Nieuwendammerdijk e.o.
54 Weesperzijde en Oosterpark

's-Gravenhage

30 Loosduinen	35 Centrum
31 Escamp-Wateringseveld	36 Centrum zuid
32 Escamp	37 Laak
33 Segbroek	38 Haagse Hout
34 Scheveningen	39 Ypenburg/Leidschenveen

Rotterdam

35 Stadscentrum-Groot	42 DG Alexander noord
36 DG Delfshaven-Overschie	43 DG Feijenoord-Noord
37 DG Delfshaven-Oost	44 DG IJsselmonde-Oost
38 DG Noord	45 DG Charlois-noord
39 Hillegersberg-Schiebroek	46 DG Charlois-zuid
40 DG Kralingen-Crooswijk	47 Hoek van Holland-Hoogvliet
41 DG Alexander zuid	

Utrecht

20 Binnenstad, Utrecht-West
21 Zuilen-W, Ondiep-W, Pijlsweerd, Votulast
22 Overvecht, Ondiep-O, Zuilen-N en -O
23 Tuindorp-Wilhelminapark

24 Abstede, Hoograven, Lunetten
25 Leidsche Rijn-N, Vleuten, Haarzuilens
26 De Meern, Leidsche Rijn-Z, Utrecht-ZW

Bijlage 3 Variabelen

Variabelen

Domain	Code	Label	Future annual	Spatial Units	Unit
1.1 Demography	DE1001V	Population on the 1st of January, total	x	C, L, S, N, G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1002V	Population on the 1st of January, male	x	C, L, S, N, G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1003V	Population on the 1st of January, female	x	C, L, S, N, G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1040V	Population on the 1st of January, 0–4 years, total	x	C, L, S, N, G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1041V	Population on the 1st of January, 0–4 years, male	x	C, L, N, G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1042V	Population on the 1st of January, 0–4 years, female	x	C, L, N, G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1074V	Population on the 1st of January, 5–9 years, total	x	C, L, S, N, G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1075V	Population on the 1st of January, 5–9 years, male	x	C, L, N, G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1076V	Population on the 1st of January, 5–9 years, female	x	C, L, N, G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1077V	Population on the 1st of January, 10–14 years, total	x	C, L, S, N, G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1078V	Population on the 1st of January, 10–14 years, male	x	C, L, N, G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1079V	Population on the 1st of January, 10–14 years, female	x	C, L, N, G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1046V	Population on the 1st of January, 15–19 years, total	x	C, L, S, N, G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1047V	Population on the 1st of January, 15–19 years, male	x	C, L, N, G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1048V	Population on the 1st of January, 15–19 years, female	x	C, L, N, G	Absolute Number

Variabelen (vervolg)

Domain	Code	Label	Future annual	Spatial Units	Unit
1.1 Demography	DE1049V	Population on the 1st of January, 20–24 years, total	x	C, L, S, N,G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1050V	Population on the 1st of January, 20–24 years, male	x	C, L, N,G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1051V	Population on the 1st of January, 20–24 years, female	x	C, L, N,G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1058V	Population on the 1st of January, 25–34 years, total	x	C, L, S, N,G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1059V	Population on the 1st of January, 25–34 years, male	x	C, L, N,G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1060V	Population on the 1st of January, 25–34 years, female	x	C, L, N,G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1061V	Population on the 1st of January, 35–44 years, total	x	C, L, N,G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1062V	Population on the 1st of January, 35–44 years, male	x	C, L, N,G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1063V	Population on the 1st of January, 35–44 years, female	x	C, L, N,G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1064V	Population on the 1st of January, 45–54 years, total	x	C, L, N,G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1065V	Population on the 1st of January, 45–54 years, male	x	C, L, N,G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1066V	Population on the 1st of January, 45–54 years, female	x	C, L, N,G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1025V	Population on the 1st of January, 55–64 years, total	x	C, L, S, N,G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1026V	Population on the 1st of January, 55–64 years, male	x	C, L, N,G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1027V	Population on the 1st of January, 55–64 years, female	x	C, L, N,G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1028V	Population on the 1st of January, 65–74 years, total	x	C, L, S, N,G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1029V	Population on the 1st of January, 65–74 years, male	x	C, L, N,G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1030V	Population on the 1st of January, 65–74 years, female	x	C, L, N,G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1055V	Population on the 1st of January, 75 years and over, total	x	C, L, S, N,G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1056V	Population on the 1st of January, 75 years and over, male	x	C, L, N,G	Absolute Number
1.1 Demography	DE1057V	Population on the 1st of January, 75 years and over, female	x	C, L, N,G	Absolute Number
1.2 Nationality	DE2001V	Nationals	x	C, L, S, N,G	Absolute Number
1.2 Nationality	DE2002V	EU foreigners	x	C, L, S, N,G	Absolute Number
1.2 Nationality	DE2003V	Non-EU foreigners	x	C, L, S, N,G	Absolute Number
1.2 Nationality	DE2008V	Native-born	x	C, L, S, N,G	Absolute Number
1.2 Nationality	DE2009V	Foreign-born	x	C, L, S, N,G	Absolute Number
1.2 Nationality	DE2010V	Foreign-born in a EU country	x	C, L, S, N,G	Absolute Number
1.2 Nationality	DE2011V	Foreign-born in a non-EU country	x	C, L, S, N,G	Absolute Number
1.2 Nationality	DE2012V	Foreigners	x	C, L, S, N,G	Absolute Number
1.3 Household Structure	DE3001V	Private households (excluding institutional households), total	x	C, L, S, N,G	Absolute Number
1.3 Household Structure	DE3017V	Total population living in private households (excluding institutional households)	x	C, L, S, N,G	Absolute Number
1.3 Household Structure	DE3002V	One person households	x	C, L, S, N,G	Absolute Number
1.3 Household Structure	DE3005V	Lone parent private households (with children aged 0 to under 18)	x	C, L, S, N,G	Absolute Number
1.3 Household Structure	DE3008V	Lone pensioner (above retirement age) households Total	x	C, L, S, N,G	Absolute Number
1.3 Household Structure	DE3011V	Households with children aged 0 to under 18	x	C, L, N,G	Absolute Number
2.1 Housing	SA1001V	Number of conventional dwellings	x	C, L, S, N,G	Absolute Number
2.1 Housing	SA1050V	Average price for buying a house	x	C,L,N,G	Absolute figure in €
2.1 Housing	SA1051V	Average price for buying an apartment	x	C,L,N,G	Absolute figure in €
2.2 Health	SA2004V	Infant Mortality per year	x	C, L, N,G	Absolute Number
2.2 Health	SA2007V	Number of live births per year	x	C, L, N,G	Absolute Number
2.2 Health	SA2019V	Total deaths per year	x	C, L, S, N,G	Absolute Number
2.2 Health	SA2020V	Total deaths per year (Male)	x	C, L, N,G	Absolute Number
2.2 Health	SA2021V	Total deaths per year (Female)	x	C, L, N,G	Absolute Number
3.1 Labour Market	EC1011V	Persons unemployed, male	x	C, L, N,G	Absolute Number
3.1 Labour Market	EC1012V	Persons unemployed, female	x	C, L, N,G	Absolute Number
3.1 Labour Market	EC1177V	Persons employed, 20–64, total	x	C, L, N,G	Absolute Number
3.1 Labour Market	EC1178V	Persons employed, 20–64, male	x	C, L, N,G	Absolute Number
3.1 Labour Market	EC1179V	Persons employed, 20–64, female	x	C, L, N,G	Absolute Number
3.1 Labour Market	EC1180V	Persons employed, 55–64, total	x	C, L, N,G	Absolute Number
3.1 Labour Market	EC1181V	Persons employed, 55–64, male	x	C, L, N,G	Absolute Number
3.1 Labour Market	EC1182V	Persons employed, 55–64, female	x	C, L, N,G	Absolute Number
3.2 Economic Activity	EC2020V	Total employment/jobs (work place based)	x	C, L, N,G	Absolute Number
3.2 Economic Activity	EC2030V	Gross Domestic Product of NUTS-3 region in Euros	Centrally collected	C, L, N,G	Million Euro
3.2 Economic Activity	EC2031V	Gross Domestic Product per inhabitant in PPS of NUTS-3 region	Centrally collected	C, L, N,G	PPS/head
3.3 Income Disparities and Poverty	EC3064V	Persons living in households with very low work intensity	x	C, L, N,G	Rate (percentage of total population)

Variabelen (slot)

Domain	Code	Label	Future annual	Spatial Units	Unit
3.3 Income Disparities and Poverty	EC3065V	Persons at risk of poverty after social transfers	x	C, L, N,G	Rate (percentage of total population)
3.3 Income Disparities and Poverty	EC3066V	Severely materially deprived persons	x	C, L, N,G	Rate (percentage of total population)
3.3 Income Disparities and Poverty	EC3067V	Persons at risk of poverty or social exclusion	x	C, L, N,G	
5.1 Education and Training provision	TE1001V	Number of children 0–4 in day care or school	x	C, L, N,G	Absolute Number (calculated as a monthly average of the year)
5.1 Education and Training provision	TE1026V	Students in higher education (ISCED level 5–6), total	x	C, N,G	Absolute Number
6.2 Air Quality and Noise	EN2002V	Number of days ozone O3 concentrations exceed 120 µg/m³	Centrally collected	C,G	Absolute Number
6.2 Air Quality and Noise	EN2003V	Number of days nitrogen dioxide NO₂ concentrations exceed 200 µg/m³	Centrally collected	C,G	Absolute Number
6.2 Air Quality and Noise	EN2005V	Number of days particulate matter PM10 concentrations exceed 50 µg/m³	Centrally collected	C,G	Absolute Number
6.2 Air Quality and Noise	EN2030V	Number of days particulate matter PM2.5 concentrations exceed 50 µg/m³	Centrally collected	C,G	
6.2 Air Quality and Noise	EN2025V	Accumulated ozone concentration in excess 70 µg/m³	Centrally collected	C,G	µg/m³
6.2 Air Quality and Noise	EN2026V	Annual average concentration of NO₂ (µg/m³)	Centrally collected	C,G	µg/m³
6.2 Air Quality and Noise	EN2027V	Annual average concentration of PM 10(µg/m³)	Centrally collected	C,G	µg/m³
6.2 Air Quality and Noise	EN2033V	Number of residents exposed to road traffic noise >65 dB(A) at day time	Centrally collected	C,G	Absolute Number
6.2 Air Quality and Noise	EN2035V	Number of residents exposed to road traffic noise >55 dB(A) at night time	Centrally collected	C,G	Absolute Number
6.2 Air Quality and Noise	EN2032V	Number of residents exposed to rail traffic (incl. tram) noise >65dB(A) at daytime	Centrally collected	C,G	Absolute Number
6.2 Air Quality and Noise	EN2036V	Number of residents exposed to rail traffic (incl. tram) noise >55dB(A) at night-time	Centrally collected	C,G	Absolute Number
6.2 Air Quality and Noise	EN2028V	Number of residents exposed to air traffic noise >65 dB(A) at day time	Centrally collected	C, L,G	Absolute Number
6.2 Air Quality and Noise	EN2029V	Number of residents exposed to air traffic noise >55 dB(A) at night time	Centrally collected	C, L,G	Absolute Number
6.4 Waste	EN4008V	Municipal waste generated (domestic and commercial), total	x	C,G	1,000 t
6.5 Land Use	EN5003V	Total land area (km²) according to cadastral register	Centrally collected	C, L, S, N,G	km²
6.5 Land Use	EN5015V	Water and wetland	Centrally collected	C, L,G	km²
6.5 Land Use	EN5012V	Green space area (km²)	Centrally collected	C, L, S,G	km²
6.5 Land Use	EN5016V	Land used for agricultural purposes	Centrally collected	C, L, N,G	km²
6.5 Land Use	EN5026V	Other land use	Centrally collected	C, L,G	km²
6.5 Land Use	EN5001V	Green space (in hectares) to which the public has access	Centrally collected	C, L, S,G	km²
6.5 Land Use	EN5109V	Overbound-underbound based on population (qualitative indicator)	Centrally collected	C,G	Qualitative
6.5 Land Use	EN5110V	Overbound-underbound based on area (qualitative indicator)	Centrally collected	C,G	Qualitative
7.1 Travel Patterns	TT1080V	Cost of a combined monthly ticket (all modes of public transport) for 5–10 km in the central zone	x	C,G	Euro
7.1 Travel Patterns	TT1060V	Number of deaths in road accidents	x	C, L, N,G	Absolute Number
7.1 Travel Patterns	TT1071V	Accessibility by air (EU27=100)	Centrally collected	C, L,G	Index
7.1 Travel Patterns	TT1072V	Accessibility by rail (EU27=100)	Centrally collected	C, L,G	Index
7.1 Travel Patterns	TT1073V	Accessibility by road (EU27=100)	Centrally collected	C, L,G	Index
7.1 Travel Patterns	TT1074V	Multimodal accessibility (EU27=100)	Centrally collected	C, L,G	Index
9.2 Tourism	CR2001V	Total nights spent in tourist accommodation establishments	x	C, G	Absolute Number
9.2 Tourism	CR2009V	Number of bed-places in tourist accommodation establishments	x	C, G	Absolute Number
9.2 Tourism	CR2004V	Number of air passengers using nearest airport	Centrally collected	C, N,G	Absolute Number
9.2 Tourism	CR2005V	Number of air passengers using nearest airport: Total arrivals	Centrally collected	C, N,G	Absolute Number
9.2 Tourism	CR2006V	Number of air passengers using nearest airport: Domestic arrivals	Centrally collected	C, N,G	Absolute Number
9.2 Tourism	CR2007V	Number of air passengers using nearest airport: Total departures	Centrally collected	C, N,G	Absolute Number
9.2 Tourism	CR2008V	Number of air passengers using nearest airport: Domestic departures	Centrally collected	C, N,G	Absolute Number

Verklaring van tekens

.	Gegevens ontbreken
*	Voorlopig cijfer
**	Nader voorlopig cijfer
x	Geheim
–	Nihil
–	(Indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	Het getal is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
Niets (blank)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2014–2015	2014 tot en met 2015
2014/2015	Het gemiddelde over de jaren 2014 tot en met 2015
2014/'15	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2014 en eindigend in 2015
2012/'13–2014/'15	Oogstjaar, boekjaar, enz., 2012/'13 tot en met 2014/'15

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever
Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress
Studio BCO, Den Haag

Ontwerp
Edenspiekermann

Inlichtingen
Tel. 088 570 70 70, fax 070 337 59 94
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen, 2015.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.